

LAPSI ON AARRE

Varhaiskasvatuksen strategia ja kehittämissuunnitelma
vuosille 2016–2018

2016-2018

PIEKSAMÄEN SEURAKUNTA

VARHAISKASVATUS



Pieksämäen
seurakunta

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	3
2. Varhaiskasvatuksen strategia	4
Missio	4
Arvot.....	4
Visio	4
2.1 Strategiset linjaukset	4
3. Toimintamuotojen ja sisältöjen kehittämistavoitteet	5
3.1. Kaste.....	5
3.2. Päiväkerhotyö.....	5
3.3. Perhekerhotyö.....	6
3.5. Monimuotoinen pyhäkoulu	7
3.6. Musiikin rikkaus varhaiskasvatuksessa.....	7
3.7. Jumalanpalvelus varhaiskasvatuksessa	8
3.8. Perhelähtöinen ja diakoninen työote	8
3.9. Lähetys- ja kansainvälisyyskasvatus	9
3.10. Varhaisnuorisotyön yhteydet varhaiskasvatukseen	9
3.11. Ympäristökasvatus on osa kaikkea toimintaa	9
4. Verkostoyhteistyö	9
5. Varhaiskasvatuksen laatu	10

1. JOHDANTO

Pieksämäen seurakunnan varhaiskasvatussuunnitelma, jossa toimintaa kehitetään ja arvioidaan omassa toimintaympäristössä, valmistui 15.3.2012. Suunnitelmaan on sisällytetty myös seurakunnan varhaiskasvatuksen strategia. Asiakirja kantaa nimeä ”Lapsi on aarre”.

Varhaiskasvatussuunnitelmamme päivitetään kolmivuositain. Tämä suunnitelma on voimassa 2016 – 2018.

Varhaiskasvatus käsitteenä tarkoittaa vakiintuneesti alle kouluikäisten kasvatusta. Tässä suunnitelmassa varhaiskasvatuksen piiriin kuuluvat myös lasten perheet – perhetyö.

Seurakuntamme varhaiskasvatuksessa työtä lasten parissa tehdään *lapsi- ja perhelähtöisesti*. *Lapsilähtöinen kasvatus* rakentuu käsitykselle, jossa lapsi on luonnostaan leikkivä, sosiaalinen, utelias ja aktiivinen. Lapsilähtöisyydessä kunnioitetaan lapsen yksilöllisyyttä, persoonaa, ainutkertaisia tarpeita ja kiinnostuksen kohteita. Työntekijältä vaaditaan ”lapsiherkkyyttä”, tietämystä varhaispedagogiikan näkemyksistä sekä lasten ja vanhempien yhdessä jakaman arjen todellisuudesta.

Vanhempien asiantuntijuuden ja kasvatuskumppanuuden kunnioittamisessa ja toteuttamisessa työntekijöiden keskeinen tehtävä on vanhempien kokemusten kuunteleminen oman lapsensa kanssa toimimisesta ja samalla omien ammatillisten, mutta arkisten kokemustensa jakaminen. Molemminpuolinen kunnioitus ja vastuu ovat *perhelähtöisen työn perusta*.

Toiminnassamme otetaan huomioon lapsivaikutusten arviointi. Lapsivaikutusten arviointi on työkalu ja menetelmä, jolla päätöksentekoa tarkastellaan lasten ja nuorten edun näkökulmasta. Näin pyritään löytämään heidän hyvinvointinsa ja oikeuksiensa toteutumisen kannalta parhaita mahdollisia ratkaisuja. Päätöstä tehtäessä lapsen ja nuoren etu huomioidaan niin hyvin kuin on mahdollista

Lapsena olemisen on tärkeämpää kuin se, mitä lapsesta joskus tulee. Lapsena olemisen on jatkuvaa kasvua ja elämän ihmeellisyyden ihmettelyä. Lapsuus ja koko ihmiselämä on kuin suuri seikkailu tai leikki, jonka kulkua emme aina pysty ennakoimaan. Siksi turvallisen matkanteon apuna on hyvä olla mukana suunnitelma ja kumppaneita. (Lapsi on osallinen 2008, 7) Pieksämäen varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelma ”Lapsi on aarre” on yksi sellainen.

Työryhmä:

Marjukka Venäläinen	vanhempi/perhepäivähoitaja
Marjo Niemi	lastenohjaaja
Taina Häkkinen	lapsityöpappi
Laila Laakso	lapsityönohjaaja

2. VARHAISKASVATUKSEN STRATEGIA

Missio

Pieksämäen seurakunnan varhaiskasvatuksen perustehtävänä on tukea lapsia ja perheitä elämään kristittyinä seurakunnan yhteydessä. Tehtävänämmä on toteuttaa Jeesuksen antamaa lähetyskäskyä (Matt. 28:18–20) ja lasten evankeliumia (Mark.10:13–16). Varhaiskasvatuksemme haluaa edistää lasten ja heidän perheidensä mahdollisuutta kohdata ilman ehtoja rakastava ja armollinen Jumala.

Arvot: pyhyys, jokainen ihminen on arvokas, rakkaus

Visio

Pieksämäen seurakunnan varhaiskasvatus on osa ihmisläheistä seurakuntaa, jossa lapsi kokee arvostusta ja saa tukea hengellisyyteen, kokonaisvaltaiseen kasvuun ja hyvinvointiin. Seurakuntaelämässä lapsen ja hänen perheensä on mahdollista elää pyhää ja arkea - Pyhää arkea sekä kokea osallisuutta ja hyväksytyksi tulemistä. Työ lasten ja perheiden parissa on lapsi- ja perhekeskeistä ja sitä tekevät ammattitaitoiset ja koulutetut kirkon varhaiskasvattajat.

2.1 Strategiset linjaukset ja painopisteet:

- kasvatuskumppanuus - vanhempi - työntekijä - lapsi
- seurakuntalaisten osallisuuden vahvistaminen toiminnassamme
- seurakuntamme varhaiskasvatus kehittyy perheiden tarpeet huomioon ottaen entistä monipuolisemmaksi
- diakoninen työote vahvistuu yhteistyössä diakoniatyön ja muiden perhetyön toimijoiden kanssa
- varhaiskasvatuksen laadun kehittäminen - ajankohtainen koulutus työntekijöille ja vapaaehtoisille – laatukäsikirja
- yhteistyön kehittäminen alueen muiden avoimien varhaiskasvatuspalvelun toimijoiden kanssa
- näkyvyyden lisääminen

3. TOIMINTAMUOTOJEN JA SISÄLTÖJEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

3.1. Kaste



Kutsumme vanhempia tuomaan lapsensa kasteelle. Vahvistetaan yhteistyötä äitiysneuvolan kanssa. Kastava pappi käy kaste keskustelun vanhempien kanssa ennen kastetta.

Otetaan käyttöön Kastepuu. Sijoituspaikkana on Uusi kirkko. Kastepuuhun saa jokainen kastettu lapsi omalla nimellään varustetun lehden. Vanhemmat kutsutaan messuun ripustamaan pienokaisensa lehti kastepuuhun.

Tuemme perhettä kristillisen kasvatuksen antamisessa. Kutsumme kirjeitse edellisen vuoden aikana kastettuja lapsia vanhempineen, isovanhempineen ja kummeineen Vauvakirkkoon. Neljävuotta täyttävät lapset saavat henkilökohtaisen kutsun syntymäpäiväjuhlaan, jossa heille annetaan lahjaksi Lapsen Raamattu.

Viisivuotiaat kutsutaan kummeineen ja perheineen Kummikirkkoon. Kouluun lähteville järjestetään kevät kirkko, jossa heidät siunataan koulutielle.

3.2. Päiväkerhotyö



Päiväkerhossa tuemme lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja hyvinvointia kasvatuskumppanuudessa vanhempien kanssa. Tavoitteena on, että lapsi ja vanhempi voi kerhotoiminnassamme kokea tulevansa

nähdyksi ja kuulluksi hyväksyvässä ja rohkaisevassa ilmapiirissä.

Kehitämme toimintaamme siten, että vanhempien osallisuus vahvistuisi. Kaikilla päiväkerholaisten lasten vanhemmilla on mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun lastenohjaajan kanssa.

Toimimme vanhempia kuunnellen saamiemme resurssien puitteissa. Huomioimme perhepäivähoitajat merkittävinä yhteistyökumppaneina. Seuraamme muutoksia ympäröivässä yhteiskunnassa, kirkossa sekä paikallisella tasolla. Kehitämme päiväkerhoa osaksi alueen avointa varhaiskasvatusta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Pidämme ammattitaidon ajan tasalla ja olemme tietoisia ajassa olevista varhaispedagogisista suuntauksista.

3.3. Perhekerhotyö

Perhekerhotyössä tuemme perheiden kristillistä kasvatusta ja vanhemmuutta, tarjoamme mahdollisuuden vertaistukeen



sekä verkostoitumiseen muiden perheiden kanssa. Luodaan matalan kynnyksen toimintaa kuunnellen perheitä ja heidän toiveitaan. Vahvistetaan yhteistyötä muiden lapsi- ja perhetyön toimijoiden kanssa. Mahdollistetaan vanhempien osallisuus toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Näkyvyyttä lisätään viestinnän ja tiedotuksen kautta olemalla läsnä mm. sosiaalisessa mediassa.

3.4 Monimuotoinen pyhäkoulu



Pyhäkoulun ydin on raamat-
tuopetuksessa ja se on lasten
oma jumalanpalvelus. Pyhä-
kouluja pidetään kodeissa ja
seurakunnan toimipisteissä. Py-
häkoulun painopisteitä kehitte-
tään perheiden toiveiden mu-
kaan unohtamatta pyhäkoulun
ydintä. Lapsille ja perheille on
tarjolla esim. koko perheen yh-
teisiä perhepyhäkouluja, leikki-
ja liikuntapyhäkouluja sekä kir-
jepyhäkoulu. Järjestämme kut-
sukirkkoja, retkiä ja pyhäkoulu-
lauluillan.

Pyhäkoulujen ohjaajat ovat
pääsääntöisesti vapaaehtoisia.
Huolehdimme heidän virkis-
tyksestään ja koulutuksestaan.

Pyhäkoulutyötä pidetään esillä erilaisissa viestimissä.

3.6 Musiikin rikkaus seurakuntamme varhaiskasvatuksessa

Opetellaan lapsen ikätasonmukaisia lauluja kuuntelemisen, kertauksen ja leikin avulla. Lauluhetken yhteydessä lasten hengelliset laulut ja virret – samoin kuin alttarihetket kynttilöiden sytyttämisineen (kerhojen hartaus-
hetket) – tukevat lapsen kristillistä kasvatusta ja samalla jumalanpalvelus-
kasvatusta. Näissä hetkissä kanttorit toimivat luontevana tukena.

Kehitämme musiikkikasvatusta järjestämällä lasten konsertteja ja muita musiikitapahtumia. Järjestämme muskaritoimintaa mahdollisuuksien mukaan.

3.7 Jumalanpalvelus varhaiskasvatuksessa



Kerhokauden aikana vietetään lapsille ja lapsiperheille suunnattuja erilaisia kirkkohetkiä.

Lasten ehtoolliskasvatusesitteellä rohkaisemme vanhempia osallistumaan yhdessä lapsen kanssa ehtoolliselle.

Kehitämme erilaisia tapoja, joissa lapsiperheiden osallisuus voisi vahvistua seurakuntamme jumalanpalveluselämän toteutuksessa.

3.8 Perhelähtöisen ja diakonisen työtteen vahvistaminen

Järjestämme yhdessä diakoniatyön kanssa vuosittain perheleirejä.

Otamme huomioon varhaisen puuttumisen työssämme. Olemme yhteistyössä kaupungin perhetyötä tekevien tahojen kanssa.

Saatomme eri-ikäisiä ihmisiä yhteen kohtaamaan toisiaan ja iloitsemaan toinen toisensa kohtaamisesta. Huomioimme kerhotoiminnassamme vanhusten viikon sekä mummi- ja ukkitoiminnan yhtenä vapaaehtoistyön muotona. Kerhoissa järjestetään isovanhempien päivä.



3.9 Lähetys ja kansainvälisyys



Tuomme lähetystyön konkreettiseksi osaksi toimintaamme kutsuamalla nimikkolähettejä ja lähetystyöstä vastaavia työntekijöitä vierailuille kerhoihimme. Järjestämme yhteisiä lähetystapahtumia eri työalojen kanssa mm., vierailijat, lähetysnäyttelyt ja lasten konsertit.

Kansainvälisyyskasvatusta kehitetään kerhoissa tutustumalla eri maihin ja niiden kulttuureihin. Suunnitellamme toimintaamme, varaudumme siihen, että maahanmuuttajat ovat tulevaisuudessa kasvava ryhmä paikkakunnallamme.

3.10 Varhaisnuorisotyön yhteydet varhaiskasvatukseen

Järjestämme yhdessä lapsille ja heidän perheilleen erilaisia tapahtumia. Kehitetään yhteistyössä leiri- ja kerhotoimintaa.

3.11 Ympäristökasvatus on osa kaikkea toimintaa

Pidämme esillä ympäristöasioita ja muutamme toimintaamme yhä enemmän ympäristöystävällisemmäksi.

4. VERKOSTOYHTEISTYÖ

Olemme yhteydessä varhaiskasvatuksen eri toimijatahoihin. Neuvottelemme säännöllisesti kaupungin varhaiskasvatuksen johdon kanssa. Tiedotamme toiminnastamme päivähoidon yksikköihin sekä perhepäivähoitoon ja muihin varhaiskasvatuksen ja perhetyön toimijatahoihin.

Tuemme päivähoidon uskontokasvatusta tarjoamalla lastenkirkkoja ja tekemällä päiväkotivierailuja sekä tilaamalla Pikkuväki-lehden.

Järjestämme yhdessä koulunlähtevien siunauskirkot keväisin. Niitä lapsia, jotka ovat perhepäivähoidossa, tavoitamme päiväkerhojen, Taaperokirkkojen ja eri tapahtumien kautta.

Päivähoidon henkilökunnalle tarjoamme mahdollisuuden osallistua koulutuspäiviimme.

Järjestämme resurssiemme puitteissa kerhotoimintaa yhteistyössä eri lapsi- ja perheyön toimijoiden kanssa.

Teemme yhteistyötä Seurakuntaopiston kanssa. Lastenohjaajien työssäoppimisjaksoja hyödynnetään työn kehittämisen näkökulmasta siten, että se palvelee kaikkia osapuolia – opitaan toisiltamme.

5. VARHAISKASVATUKSEN LAATU

Työn laadun jatkuva päivittäminen edellyttää, että työntekijät ovat ammattitaitoisia, heitä on riittävästi ja he käyvät säännöllisesti ammatillisissa koulutuksissa. Koulutuksella saamme käyttöömmme uusia menetelmiä sekä pysymme varhaiskasvatuksessa ajan tasalla.

Huolehdimme siitä, että työympäristö ja tilat ovat viihtyisiä ja lapsiystävällisiä, käytettävät välineet ovat monipuolisia ja kehittäviä. Ryhmän koossa otetaan huomioon lasten lukumäärän lisäksi mm. erityisen tuen tarve, tilan koko ja turvallisuusnäkökohdat. Lastenohjaajille taataan riittävästi valmistelu ja suunnittelu-aikaa.

Arvioimme toimintaamme säännöllisesti lapsityön tiimissä sekä toimintavuoden päättyessä lapsityönjohtokunnan kanssa. Vanhemmille ja lapsille tehdään tyytyväisyyskysely vuosittain.

Kiinnitetään huomiota työntekijän työhyvinvointiin. Edistämme, että seurakunnan toiminnassa sekä päätöksenteossa otetaan lapsen ja nuoren etu huomioon.

Varhaiskasvatukselle luodaan laatukriteerit.

Muistiinpanoja:
